Datum

23 januari 2024

Onderwerp

Voorgenomen wijziging GR BHIC

Aantal bijlagen

6

Wat adviseert het college te besluiten?

1. De volgende zienswijze te geven op het wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC):
    a. We stemmen in met de voorgenomen wijziging van de gemeenschappelijke regeling zoals voorgesteld omdat de wijziging voortkomt uit (voorgenomen) wetswijzigingen en geen nadelige consequenties heeft;
    b. We ondersteunen het voorstel om aan het dagelijks bestuur twee onafhankelijke bestuurders toe te voegen omdat het goed is om bij zulk specialistisch werk ook onafhankelijke geluiden mee te laten wegen. In de keuze van de onafhankelijke bestuurders wordt rekening gehouden met meer diverse en inclusieve stemmen.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

De aanleiding voor de voorgenomen wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling BHIC is tweeledig. Enerzijds zijn er de wijzigingen die voortvloeien uit de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) die 1 juli 2022 is ingegaan. Hierover is uw raad geïnformeerd met een raadsinformatiebrief 'Gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)' d.d. 18 juli 2023.
Anderzijds is er de nieuwe Archiefwet 2021, die naar verwachting per 1 januari 2025 van kracht zal worden. De invoering van de nieuwe Archiefwet leidt ertoe dat de minister van OCW uittreedt uit de gemeenschappelijke regeling van het BHIC (dat geldt ook voor de andere Regionale Historische Centra (RHC's) in Nederland).

Welk resultaat willen we bereiken?

Met betrekking tot de voorgenomen wijziging van de gemeenschappelijke regeling maken we een zienswijze kenbaar.

Zienswijze

De gemeenschappelijke regeling van het Brabants Historisch Informatiecentrum moet worden gewijzigd vanwege het uittreden van de minister uit de regeling en de gewijzigde wet gemeenschappelijke regelingen. Met die voorgenomen wijzigingen stemmen we in. Ze zijn reeds lang geleden aangekondigd en de wijzigingen hebben verder geen nadelige consequenties. De tekst van de gemeenschappelijke regeling zal dien overeenkomstig moeten worden aangepast. Het formaliseren van de wijzigingen aan de GR BHIC leggen we in een apart raadsvoorstel aan u voor.
Het advies van het BHIC om aan het dagelijks bestuur een tweetal onafhankelijke bestuurders toe te voegen ondersteunen we. Het is goed om bij dergelijk specialistisch werk onafhankelijke geluiden mee te laten wegen. Ook ondersteunen we de oproep om bij selectie rekening te houden met diversiteit en inclusie.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 We maken nu een zienswijze kenbaar om onze instemming met het wijzigingsbesluit aan de gemeenschappelijke regeling BHIC te bevestigen.
Er is een was-wordt lijst opgesteld (bijlage 2). De wijzigingen zijn overeenkomstig de wijzing van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en het voorgenomen uittreden van de minister uit de regeling en de wijziging van de Archiefwet. We geven daarop nu een zienswijze.

De Wgr onderscheidt namelijk expliciet in de zienswijzenprocedure en een daarop volgende toestemmingsprocedure. Deze kunnen niet gelijktijdig worden doorlopen. De zienswijzen worden verzameld en verwerkt. De uiteindelijke gewijzigde tekst van de GR BHIC wordt vervolgens aan de gemeenteraden voorgelegd om deze te formaliseren. De gemeenteraden moeten allen toestemming geven voor dezelfde gemeenschappelijke regeling. In de bijgevoegde maandplanning (bijlage 3) zijn de stappen opgenomen die moeten worden doorlopen om te komen tot vaststelling van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling.

1.2 We maken een zienswijze kenbaar om het advies over het toevoegen van onafhankelijke bestuurders aan het dagelijks bestuur van het BHIC te ondersteunen.
Het BHIC geeft in bijlage 5 een toelichting op de wijze van aansturing. Het dagelijks bestuur van het BHIC wordt uitgebreid. Het voorstel om aan het dagelijks bestuur twee onafhankelijke bestuurders toe te voegen ondersteunen we omdat het goed is om bij zulk specialistisch werk ook onafhankelijke geluiden mee te laten wegen. In de keuze van de onafhankelijke bestuurders wordt rekening gehouden met meer diverse en inclusieve stemmen.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 De nieuwe Archiefwet is nog in behandeling.
De GR BHIC kan pas rechtsgeldig gewijzigd worden ten behoeve van het uittreden van de minister van OCW uit de gemeenschappelijke regeling als de nieuwe Archiefwet is aangenomen. Vanwege de demissionaire status van het kabinet is het niet duidelijk wanneer de nieuwe Archiefwet wordt aangenomen. Het onderwerp is overigens niet controversieel verklaard. Naar verwachting zal de Archiefwet 2021 van kracht zijn per 1 januari 2025. Mocht de inwerkingtreding van de Archiefwet 2021 worden uitgesteld dan zullen de wijzigingen aan de GR BHIC dienovereenkomstig worden aangepast en alleen betrekking hebben op de Wgr. Het voorstel voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling ligt volgens de maandplanning (bijlage 3) in het najaar van 2024 ter besluitvorming voor.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën
De aanpassing van de gemeenschappelijke regeling heeft geen financiële gevolgen voor de deelnemers. Bij het uittreden van de minister van OCW uit de regeling door de invoering van de Archiefwet 2021 is een convenant gesloten. Daarbij is afgesproken dat de minister de papieren Rijksarchieven in de provincie Noord-Brabant bij het BHIC zal blijven onderbrengen. Dit is geregeld via een delegatiebesluit en een specifieke uitkering die de minister toekent.

b. Communicatie
Het Brabants Historisch Informatiecentrum informeren we na besluitvorming over onze zienswijze met betrekking tot de voorgenomen wijziging van de gemeenschappelijke regeling. In de conceptregeling is opgenomen dat het college van de gemeente Boekel zorgt voor de uiteindelijke bekendmaking, overeenkomstig artikel 26 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

c. Uitvoering
Na besluitvorming zal het college de zienswijze kenbaar maken aan het BHIC.

d. Overlegd met
Binnen de regio Brabant-Noord werken gemeenten met elkaar samen onder andere bij toetsing en beoordeling van de kadernota's en begrotingen die gemeenschappelijke regelingen opstellen, het zogeheten adoptieproces. In het voorbereidingstraject voor de zienswijze heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden. De gemeente Meierijstad heeft het adoptie-advies opgesteld over wijziging van de gemeenschappelijke regeling BHIC (zie bijlage 6a en 6b). Dit adoptieadvies sluit echter niet aan bij het proces dat in de regio is afgesproken. Wij kiezen ervoor om, zoals afgesproken in de regio, eerst een zienswijze kenbaar te maken en vervolgens te besluiten over de wijzigingen.
Het BHIC heeft samen met Rob de Greef (Specialist in het samenwerkingsvraagstuk bij overheden) voorlichtingsbijeenkomsten gehouden voor de griffiers en beleidsmedewerkers van de aangesloten gemeenten en waterschappen.
Programmamanager Ontmoeten, Sport, Gezondheid en Cultuur – Merlijn Kurvers

Bijlagen:

1. Wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling BHIC
2. BHIC Was-wordt lijst
3. Wijzing GR – maandplanning
4. Bestuursconvenant OCW – RHC's
5. Wijzing GR – toelichting onafhankelijke bestuurders
6. Adoptieadvies gemeente Meierijstad
    a. Collegevoorstel
    b. Raadsinformatiebrief

Volgvel

5

Ons kenmerk

Samenvatting

De gemeenschappelijke regeling Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC) moet worden gewijzigd om twee redenen. Enerzijds zijn er de wijzigingen die voortvloeien uit de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) die 1 juli 2022 is ingegaan. Anderzijds is er de nieuwe Archiefwet 2021, die naar verwachting per 1 januari 2025 van kracht zal worden. De invoering van de nieuwe Archiefwet leidt ertoe dat de minister van OCW uittreedt uit de gemeenschappelijke regeling van het BHIC. De wijziging heeft geen nadelige gevolgen voor de partners in de gemeenschappelijke regeling BHIC. We maken een zienswijze kenbaar om onze instemming met de voorgenomen wijzigingen aan de gemeenschappelijke regeling BHIC te bevestigen en om het advies over het toevoegen van onafhankelijke bestuurders aan het dagelijks bestuur van het BHIC te ondersteunen. In het najaar besluiten we over de gewijzigde tekst van de GR BHIC (die mogelijk door zienswijzen nog verder wordt aangescherpt) om de wijzigingen te formaliseren.